

MUMM, Reinhard (Düsseldorf 25 juli 1873 – Berlijn 25 augustus 1932).

Was protestants dominee en vanaf 1912 conservatief lid van de Rijksdag. In de Eerste Wereldoorlog behoorde Mumm tot de radicale expansionisten; hij werd in 1915 lid van het Alldeutscher Verband en ontpopte zich sinds eind 1915 tot de meest bedrij-

vige en invloedrijke Duitse propagandist van het Jong-Vlaamse programma (**Jong-Vlaanderen**). Nederlands kende Mumm sedert een studieverblijf in Utrecht in 1896. Met de Jong-Vlaamse leider **Jan D. Domela Nieuwenhuis Nyegaard** maakte hij wellicht kennis tijdens een reis naar België eind augustus of begin september 1915, waarbij hij ook in Gent was. Al in oktober 1915 zorgde hij ervoor dat Domela bij diens eerste bezoek aan Berlijn werd ontvangen op het ministerie van buitenlandse zaken, een dienst die hij de Jong-Vlaamse leider ook bij diens volgende Duitsland-reizen in januari 1917 en juli 1918 bewees. In de hoofdcommissie van de Rijksdag bepleitte Mumm tussen januari 1916 en januari 1918 vijf keer het Jong-Vlaamse programma. Op 29 mei 1916 zette hij in de Rijksdag een vergadering op touw met de Jong-Vlaming **Reimond Kimpe** als spreker. Sinds begin 1916 vertaalde en verspreidde Mumm de brochures van Domela in Duitsland en bleef hij in regeringskringen onophoudelijk stemming maken voor een 'koninkrijk Vlaanderen'. In maart 1917 was hij betrokken bij de oprichting van de Berlijnse tak van de **Deutsch-Flämische Gesellschaft**. Met Domela bleef hij ten minste tot 1922 in contact.

WERKEN: *Theorie der christlich-nationalen Arbeiterbewegung*, 1905; – *Der Christ und der Krieg*, 1915; – *Religionsunterricht und Nationalversammlung*, 1919; – *Der christlich-soziale Gedanke. Bericht über eine Lebensarbeit in schwerer Zeit*, 1933.

LITERATUUR: M. van de Velde, *Geschiedenis der Jong-Vlaamse beweging*, 1941; – W. Tormin, *Geschichte der deutschen Parteien seit 1848*, 1968; – F. Wende, *Die belgische Frage in der deutschen Politik des Ersten Weltkrieges*, 1969; – W. Dolderer, *Deutscher Imperialismus und belgischer Nationalitätenkonflikt* (Kasseler Forschungen zur Zeitgeschichte, nr. 7, 1989).

WINFRIED DOLDERER